

Kwelders langs de Friese waddenkust

Wie geïnteresseerd is in natuur en in natuuronderzoek door vrijwilligers in Friesland, komt regelmatig de naam 'Fryske Feriening foar Fjildbiology' (FFF) tegen. De naam komt ook voor op de lijst van deelnemende organisaties van Noorderbreedte. De voorzitter van de FFF gaat in op het doel van de vereniging en haar rol in het Friese landschap.

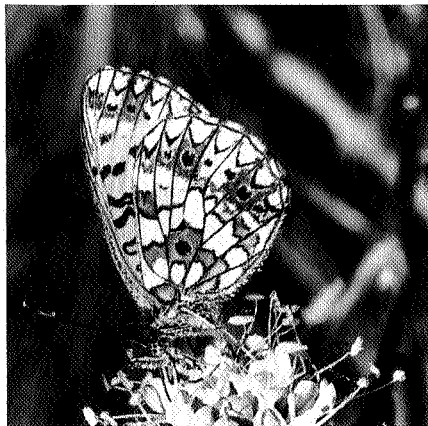

Ligging onderzoeksterreinen FFF

TIEN JAAR VELDBIOLOGIE IN FRIESLAND

Freek Nijland

DE FRYSCHE FERIEING FOAR FJILDBIOLOGY (FFF) is ruim 10 jaar actief in Friesland. Ze is opgericht in 1976 vanuit een behoefte om door eigen onderzoek meer inzicht te krijgen in de biologische verscheidenheid in Friesland en om gegevens te kunnen aanragen voor de bescherming van de natuur. Veel FFF-ers van het eerste uur waren afkomstig uit de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten (BFVW). In de BFVW waren onvoldoende mogelijkheden om deze activiteiten te ontplooiën. Ondanks de vele gevoeligheden over en weer in de begintijd is de verhouding inmiddels gelukkig genormaliseerd. Beide verenigingen hebben een eigen plaats in het spectrum van de Friese natuur-wereld.

Zilveren maan, kritische soort in Friesland

Organisatieschema: projecten van de Fryske Feriening foar Fjildbiology 1988

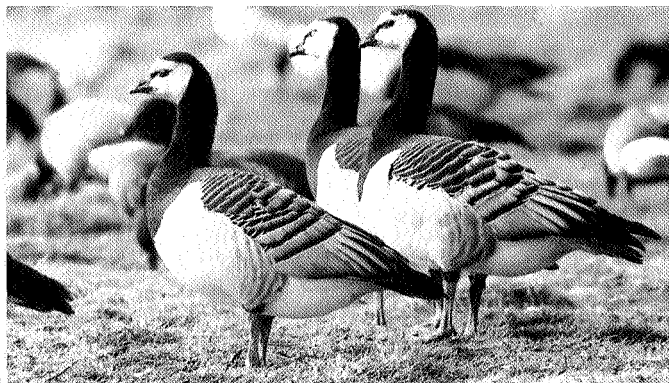
naam	ligging terreinen	doelstellingen en taken	projektleider/ kontaktpersoon
Meeroeveronderzoek Meeroeverprojekt	Terkapesterpoelen (1) Flussen (2) Sneekermeer (3)	Doelen: Verkrijgen van gegevens over de natuurwetenschappelijke betekenis en de kwetsbaarheid van de meeroeverzones. Bescherming van de biologische rijkdom van de oeverzones Taken: Diverse inventarisaties: vogels, planten, (zoogdieren).	Wibe Altenburg, Meeuwerderbaan 4, 9254 GV Groningen, 050-136161
Meeroeveronderzoek Merenwerkgroep Tietjerksteradeel	Bergumermeer (4) de Leyen (5)	Doelen: zie hierboven Taken: Diverse inventarisaties: vogels, planten, zoogdieren, vlinders	Jaring Roosma, Weinmakkerstr. 9, 9251 HT Bergum, 05116-4766
Plantenkursus		Doelen: Vergroten van de plantenkennis der deelnemers. Scheppen van een kader van plantenkenners	Jacob Koopman, Hoofdstr.-West 27, 8471 HP Wolvega, 05160-6317
Plantenonderzoek	Dulf/Venebuurt (van Oordt's Mersken) (6)	Doelen: Aandragen van gegevens voor beheersmaatregelen natuurterrein Taken: Planteninventarisatie en kartering Onderzoek aan permanente proefvlakken	Marten Hunneman, 't Weike 24, 8401 AT Gorredijk, 05133-4596
Plantenonderzoek	Twijzelermeden (7)	Doelen: Verkrijgen van gegevens voor de aanwijzing van relatienotagebied en voor beheersmaatregelen Taken: Planteninventarisatie en kartering van (kwel)soorten Onderzoek van permanente proefvlakken	Gertie Papenburg, Molenerf 24, 9285 VN Buitenpost, 05115-3374
Plantenonderzoek	de Oksekop (8)	Doelen: Verkrijgen van gegevens voor beheersmaatregelen Taken: Planteninventarisatie (kritische soorten) Onderzoek aan permanente proefvlakken	Meinte v/d Velde, Molenaarstr. 43, 9843 HE Gripskerk, 05947-13316
Mossenwerkgroep	Friesland	Doelen: Verkrijgen van gegevens over de verspreiding van mossen in Friesland Verkrijgen van inzicht in de ecologie van mossen Taken: Inventarisaties	Jacob Koopman, Hoofdstr.-West 27, 8471 HP Wolvega, 05160-6317
Ringen van steldopers Steldopperringgroep	Friese waddenkust (9) binnenlandse pleisterpl. broedgebieden	Doelen: Verkrijgen van gegevens over: herkomst/bestemming trekkende steldopers, bestemming eigen broedvogels, functies van gebieden als: ruien, pleisteren en bijtanken Biometrie: rui, gewicht, afmetingen Taken: Ringen van steldopers	Klaas Koopman, van Ewsunstraat 8, 9363 JC Marum, 05944-1482 andere ringen: Arend Timmerman
Amelandprojekt	Ameland (10)	Doelen: Onderzoeken van: vogelbevolking verleden en heden relatie vogels en biotopen Samenstellen Avifauna Ameland Taken: Broedvogelinventarisaties gebiedstellingen trekellingen	Ricus Engelmoer, R. Veenmanstraat 12, 9034 HC Marssum, 05107-1219
Broedvogelonderzoek stootvogels Stootvogelwerkgroep	Friesland	Doelen: Onderzoeken van: broedvogelbevolking, gebieden, broedsucces, verstoring, ecologische invloeden Taken: Inventarisaties, verzamelen biometrische gegevens / ringwerk Voorlichtingsactiviteiten	Wybren Lok, Kerkstraat 62, 9285 TB Buitenpost, 05115-3511
Kursus Vogelinventarisatie		Doelen: Opdoen van veldervaring met vogelinventarisatie Inleiden in verwerking en interpretatie van gegevens Scheppen van een kader voor inventarisaties	Jaring Roosma, Weinmakkerstr. 9, 9251 HT Bergum, 05116-4766
Wadvogeltellingen Wadvogelwerkgroep	Friese waddenkust (9)	Doelen: Verkrijgen van gegevens over aantallen trekkende steldopers Vaststellen natuurwetenschappelijke betekenis van de Friese waddenkust Bescherming waddenbiotoop Taken: Tellingen pleisterende steldopers	Albert Ferwerda, Nassaustraat 26, 9076 CE St. Annaparochie, 05180-3006
Binnenlandse steldopertellingen Steldopertelgroep	Friesland	Doelen: Verkrijgen van gegevens over: Voorkomen en verspreiding van grutto, wulp en kemphaan op binnenlandse slaappleaatsen Betekenis van vochtige terreinen voor slapende steldopers Taken: Slaap(trek)ellingen	Eddy Wymenga, de Elzen 4, 9269 SK Veenwouden, 05110-4764
Inventarisatie Rijsterbos Werkgroep Z.W. Friesland (Fijkje)	Rijsterbos (11)	Doelen: Onderzoeken van het voorkomen van broedvogels en plantengroei in het Rijsterbos Onderzoeken van samenhang broedvogels en bostype Taken: Vogel- en planteninventarisaties	Piet Bouma, Noord 135, 8711 AE Workum, 05151-2092

Rol in de natuurbescherming

De FFF is een zeer actieve vereniging. Onlangs is vastgesteld dat zeker de helft van de 180 leden daadwerkelijk aan activiteiten deelneemt. Het veldbiologisch onderzoek is de spil van deze activiteiten. De vereniging kent drie werkverbanden: het planteferbân, het fûgelferbân en het ferbân foar oare bisten (andere dieren). Het onderzoek wordt verricht in werkgroepen.

Sinds haar oprichting levert de FFF een niet meer weg te denken bijdrage aan natuuronderzoek en natuurbescherming in Friesland. In ruimere zin is de FFF een deel van de milieubeweging, met als invalshoek de natuur. Bij belangrijke kwesties, zoals mogelijke inpoldering van Friese kwelders, verlaging van slootpeilen, jacht in natuurgebieden, natuurvernietiging en achteruitgang van de Friese meeroevers heeft de FFF haar stem laten horen. Dit kritisch volgen van de ontwikkelingen die van invloed zijn op de natuur in Friesland ziet ze als een belangrijke taak.

Het veldonderzoek omvat vooral inventarisaties naar plant en dier, bij voorkeur in samenhang met leefgebieden. Hierbij wordt samengewerkt met andere organisaties zoals It Fryske Gea, Staatsbosbeheer en SOVON. De FFF-ers nemen met veel genoegen aan het onderzoek deel. Het is meer dan alleen hobby. De verwerking van de veldgegevens is een essentieel onderdeel van het werk. De onderzoeksresultaten worden verwerkt in rapporten en artikelen, zoals in het verenigingsblad 'de Twirre'. Natuurbeschermingsorganisaties en overheden kunnen van de resultaten gebruik maken bij het beheer en beleid. Dit benadrukt de maatschappelijke betekenis van het werk van de FFF.

Brandganzen

De kwaliteit van de veldonderzoeken staat of valt met de kennis van de deelnemers. Daarom houdt de FFF zich sinds 1983 bezig met natuuronderwijs. Tot nu toe worden twee cursussen gegeven, een vogelcursus en een plantenkursus. De cursussen hebben als doelstelling het kweken van een kader. De leerlingen kunnen na de cursus deelnemen aan werkgroepen.

Veldonderzoek

Vanaf de oprichting hebben twee onderzoeken vooral de aandacht getrokken: Het wadvogelonderzoek en het Meeroeveronderzoek. De wadvogeltellingen van de Wadvogelwerkgroep hebben, vooral door het uitbrengen van het rapport 'Vogels van de Friese Waddenkust' in 1983, een duidelijke bijdrage geleverd aan de onderbouwing van de argumenten van de milieubeweging om niet tot

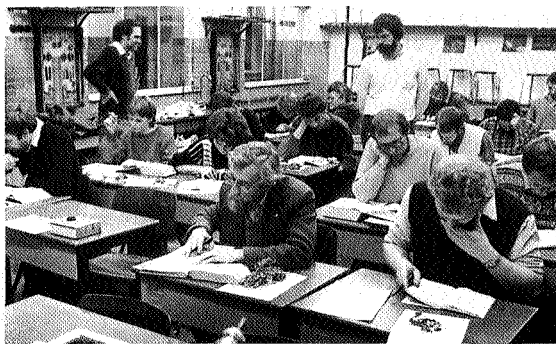
inpoldering van de Friese kwelders over te gaan. Dit heeft tot successen geleid.

Het Friese Meeroeveronderzoek is een langlopend project om de biologische verscheidenheid van de Friese meeroeverzônes in kaart te brengen. Het onderzoek omvat verschillende soorten inventarisaties zoals: vogels, planten, zoogdieren. Het project is van grote betekenis voor het beheer van de oeverzônes en voor het beleid inzake waterrecreatie en watervervuiling. Drie rapporten zijn tot nu toe uitgebracht: het Tjeukemeer (1980), het Koeverdormer (1982) en de Witte en Zwarte Brekken (1986). Mogelijk dit jaar nog verschijnt een rapport over de Fluessen.

In 1984 is begonnen met het Amelandproject. Dit grootscheepse onderzoek zal uitmonden in de uitgave van een Avifauna van Ameland. Het veldonderzoek wordt dit jaar afgesloten. Vele ornithologen, ook van buiten Friesland, hebben aan de vogelinventarisaties deelgenomen. De laatste vijf jaar is de aandacht voor het plantenonderzoek door de FFF sterk toegenomen. Momenteel zijn verschillende plantenwerkgroepen in Friesland actief.

Het onderzoek naar de 'oare bisten' is er wat bekaaid afgekomen. Het wordt momenteel opnieuw in gang gezet. Een onderzoek naar reptielen in Friesland is voorlopig afgesloten. Het organisatieschema met het bijbehorende kaartje geeft een overzicht van alle FFF-activiteiten. Het laat zien dat een kleine actieve vereniging een waardevolle bijdrage kan leveren aan de natuurbescherming. ●

De FFF heeft een jubileumboekje uitgebracht over 10 jaar veldbiologie in Friesland. U kunt het bestellen door f 3,50 over te maken op giro 13982949 van de FFF onder vermelding van 'Jubileumboekje FFF'.

FFF plantenkursus